

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 73

IZDAN 1 MARTA 1939.

PATENTNI SPIS BR. 14743

„Drela“ Flechtmaterialges. m. b. H. Nürnberg, Nemačka.

Pletarsko uže za pletarski nameštaj, pletarsku robu i t. sl.

Dopunski patent uz osnovni pat. br. 14742.

Prijava od 3 januara 1938.

Važi od 1 septembra 1938.

Naznačeno pravo prvenstva od 2 oktobra 1937 (Nemačka).

Najduže vreme trajanja do 31 avgusta 1953.

Predmet osnovnog patenta P. 14742 (Prijava br. 19913 od 31.XII. 1937) jeste pletarsko uže za izradu pletarske robe, kao korpi, pletarskog nameštaja, korpi za municiju i t. sl., koje se sastoji iz prvenstveno uvrtnih vlakana drvene vune, i koje je obavijeno gipkim, u vodi postojanim obmotajem, n. pr. iz celuloze, naročito tako zvanom staklastom pokožicom, i u kojem u datom slučaju može biti postavljen vodiljni konac.

Cilj ovog pronalaska jeste dalje izvođenje osnovnog patenta. Ovo se postiže time, što se sa jezgrom, koje se može sastojati iz biljnih ili veštačkih vlakana, upreda srž u vidu običnog ili upredenog konca, koji se sastoji iz vrvce koja je prvenstveno uvrtna u suprotnom smeru od smera uvrtnja jezgra. Iz celuloze, impregnisanе tkanine ili like ili t. sl. iz gipkog odnosno savitljivog i u vodi postojanog materijala sastojeća obmotajna traka okružuje jezgro u njegovom smeru uvrtnja. Obmotajna traka može, naročito kad se ona sastoji iz celuloze, biti radi svoga pojačanja snabdevena materijama u vidu konaca iz životinjskih, biljnih ili veštačkih vlakana, koja su prvenstveno postavljena na njenoj unutrašnjoj strani ili između dva sloja. Pletarsko uže može imati i višestruki, prvenstveno dvostruki obmotaj. U ovom se slučaju obmotajna traka pruža jedanput u suprotnom smeru od smera uvrtnja je-

zgra a jedanput u istom smeru sa smerom uvrtnja jezgra.

Dalja odlika pronalaska se sastoji u tome, što se između jezgra i obmotaja nalazi kakva obmotajna petlja u vidu konca ili trake koja čvrsto obuhvata jezgro, i koja se pruža prvenstveno u suprotnom smeru u odnosu na smer uvrtnja jezgra. Kod rasporeda takve obmotajne petlje se obmotajna traka obmotava oko jezgra u suprotnom smeru u odnosu na obmotajnu petlju.

Naročito je korisno, da se celokupno uže ili njegovi sastavni delovi natope kakvim sredstvom za vezivanje i impregnisanje, n. pr. kakvom tečnošću koja sadrži želatina ili tutkala.

Po pronalasku izvedeno pletarsko uže ima pored velike čvrstine i otpornosti na vučenje još i povećanu otpornost protiv uvrtnja. Pletarsko uže po pronalasku je pri pletenju vrbe i trske zaštićeno od često javljajućeg se odvijanja (odvrtnja). Ipak sposobnost gipkosti i savitljivosti pletarskog užeta nije štetno uticana, pošto se na popustljivost vlakana jezgra ne utiče ni od strane srži ni od strane obmotajne petlje.

Uže po pronalasku ima ne samo veliku postojanost u vodi, nego i naročito i veoma otpornu površinu. Čak i na mestima sa veoma ostrim prelomom ne mogu stoga da se jave odmaknuti delovi, koji se kod poznate pletarske robe često javljaju i pri to-

me često daju oštećenjima odela ili povredama.

Pletarsko uže po pronalasku ima čvrst sastav, koji se usled obmotajne petlje odnosno usled obmotaja ne može neželjeno da razlabavi.

Na priloženom nacrtu je pronalazak prikazan radi primera.

Sl. 1 pokazuje jedan deo delimično obavijenog pletarskog užeta.

Sl. 2 pokazuje jedan deo pletarskog užeta koje je upredeno sa srži.

Sl. 3 pokazuje jedan deo jezgra snabdevenog obmotajnom petljom, i delimično obavijenog.

Sl. 4 pokazuje jedan deo pletarskog užeta sa dvostruko obmotanim jezgrom.

Sl. 5 pokazuje izgled jednog dela obmotajne trake.

Jezgro **a** pletarskog užeta se sastoji iz vlakana **c**, koja mogu biti uvrćena ili upredena. Prvenstveno se upotrebljuje drvena vuna; ali mogu biti upotrebljena i druga biljna vlakna, kao slama, vlakna od rogoza i trske ili vlakna iz lišća, kao i veštačka vlakna.

Korisno je, da se vlakna **c** čvrsto uvrću. Na ovaj način jezgro **a** dobija s jedne strane čvrst, otporan sastav, a s druge strane veliku savitljivost i gipkost, što dolazi od toga, što vlakna **c** obrazuju zbijeno jezgro, ali se uvek mogu međusobno kretati u potrebnoj meri.

Kod primera izvođenja iz sl. 2 je u jezgro **a** upletena srž **f** u vidu konca ili trake. Ova sprečava, da se čvrst sastav jezgra **a** može razlabaviti, i ostvaruje dalje znatno povećanje krutosti i otpornosti protiv razvlačenja i uvrćanja.

Naročito je korisno, da se kao srž upotrebi uvrćena vrvca. Smer uvrćanja ove vrvce se prvenstveno pruža suprotno smeru uvrćanja vlakana **c** jezgra **a**.

Labavljenje vlakana iz jezgra se pouzdanost izbegava i time, što je jezgro **a** čvrsto okruženo obmotajnom petljom **g** u vidu konca ili trake, koja je predviđena između jezgra i obmotaja, i koja je prvenstveno raspoređena nasuprot smeru uvrćanja vlakana **c** koja obrazuje jezgro (sl. 3). Ova obmotajna petlja **g** je jednovremeno dobro zaštitno sredstvo protiv odvijanja pletarskog užeta, koje se kao što je poznato često javlja kod pletenja vrbovog pruća i trske.

Kao obmotaj **b** jezgra služi savitljiva, otporna i u vodi postojana traka **d**, koja se prvenstveno sastoji iz celulozne pokožice, n. pr. tako zvane staklaste pokožice ili kakve druge veštačke materije, ali koja se može sastojati i iz impregnisanih biljnih vlakana ili iz impregnisane tkanine.

Obmotajna traka **d** se prvenstveno čvrsto obavija oko jezgra **a** suprotno smeru uvrćanja vlakana **c** jezgra. Zavojci se prekrivaju delimično, tako, da se dobija ravnomerna, nepropustljiva površina, koja jezgru pruža dobro držanje i sigurno vodenje i takode kod pod vrlo ostrim uglom previjanja pletarskog užeta ne pretrpljuje nikakav prekid. U slučaju da se između jezgra **a** i obmotaja **d** nalazi postavljena obmotajna petlja **g**, smer obavijanja obmotaja **d** se prvenstveno pruža nasuprot smeru obavijanja obmotajne petlje **g** (sl. 3).

Obmotajna traka može radi povećanja svoje čvrstine prvenstveno na svojoj unutrašnjoj strani ili između dva sloja biti snabdevena trakama **k** po načinu konca iz životinjskih, biljnih ili veštačkih vlakana (sl. 5). Trake **k** mogu n. pr. da se sastoje iz tankih pamučnih konaca, koji ne samo da povećavaju jačinu trake **d**, nego i usled svoje popustljivosti povećavaju i njenu savitljivost.

Pletarsko uže, koje je otporno protiv naprezanja svih vrsta, a naročito koje je veoma otporno protiv uticaja vremena i vlage, postaje, kad se po načinu koji je pokazan na sl. 4 preduzme dvostruko ili višestruko obmotavanje. U ovom se slučaju obmotajna traka **h** pruža u suprotnom smeru u odnosu na drugu traku **i**.

Obmotajna traka **h** odnosno **i** može biti providna kao staklo ili biti obojena odnosno biti lakovana. U poslednjem slučaju se pletarska roba dobija odmah u željenoj boji. Do sada uobičajeno lakovanje gotovih predmeta postaje izlišno.

Za predmete, koji su veoma jako izloženi uticaju vremena, n. pr. za baštenski nameštaj, korpe za municiju, i t. d. se upotrebljuje pletarsko uže, koje je natopljeno kakvim vezujućim sredstvom, n. pr. kakvom tečnošću koja sadrži lepka ili želatina. Uže može biti tretirano i kakvim impregnišućim sredstvom. Za ovo dolaze u obzir n. pr. parafini, ulja, masti, firnajzi, lakovi naročito lakovi iz prirodnih smola, celulozni lakovi, lakovi iz veštačkih smola ili lakovi iz ulja. Kao vezujuće i/ili kao impregnišuće sredstvo se upotrebljuju takve materije, koje ne utiču štetno na savitljivost užeta.

Mogu se ovim natapati pojedini sastavni delovi pletarskog užeta pre ili za vreme prerade ili celo uže po gotovom izvođenju.

Moguće je, da se više n. pr. dva pletarska užeta opisane vrste zajedno uvrću u jedno složeno uže. Takva užad služe za izradu naročito jako na udar i na trenje

napreznanih predmeta n. pr. za izradu korpi za municiju, pletarskog nameštaja i t. sl.

Patentni zahtevi:

1.) Pletarsko uže za pletarsku robu kao korpe, pletarski nameštaj korpe za municiju, i t. sl., koje se sastoji iz jezgra i obmotaja po osnovnom patentu br. 14742 naznačeno time, što je sa jezgrom (a) koje se sastoji iz biljnih ili veštačkih vlakana upredena srž (f).

2.) Pletarsko uže po zahtevu 1, naznačeno time, što se srž (f) sastoji iz vrvce koja je uvrtna prvenstveno suprotno smeru uvrtnja jezgra (a).

3.) Pletarsko uže po zahtevu 1 i 2, naznačeno time, što se na primer iz celuloze, impregnirane tkanine ili like ili t. sl. sastojeća se obmotajna traka (d) pruža u istom smeru sa smerom uvrtnja jezgra.

4.) Pletarsko uže po zahtevu 1 do 3, naznačeno time, što je obmotajna traka (d) prvenstveno na unutrašnjoj strani ili između dva sloja snabdevena pojačavajućim

trakama (k) po načinu konca iz biljnih, životinjskih ili veštačkih vlakana.

5.) Pletarsko uže po zahtevu 1 do 4, naznačeno time, što ima višestruki prvenstveno dvostruki obmotaj (i, h), tako da se jedna obmotajna traka (i) pruža suprotno smeru uvrtnja jezgra (a), a druga obmotajna traka (h) u istom smeru sa uvrtnjem jezgra (a).

6.) Pletarsko uže po zahtevu 1 do 5, naznačeno time, što se između jezgra i obmotaja nalazi obmotajna petlja (g) koja po načinu konca ili trake čvrsto okružuje jezgro, i koja se prvenstveno pruža nasuprot smeru uvrtnja jezgra (a).

7.) Pletarsko uže po zahtevu 1 do 6, naznačeno time, što su celo uže ili njegovi sastavni delovi natopljeni kakvim vezujućim sredstvom, n. pr. kakvom tečnošću koja sadrži želatina ili tutkala.

8.) Pletarsko uže po zahtevu 1 do 6, naznačeno time, što su celo uže ili njegovi sastavni delovi natopljeni kakvim impregnišućim sredstvom, n. pr. mašću, parafinom, firnadjom ili lakom.

Fig. 1

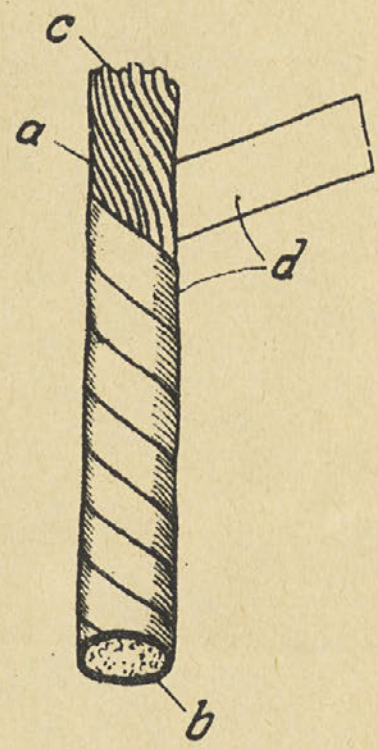

Fig. 2

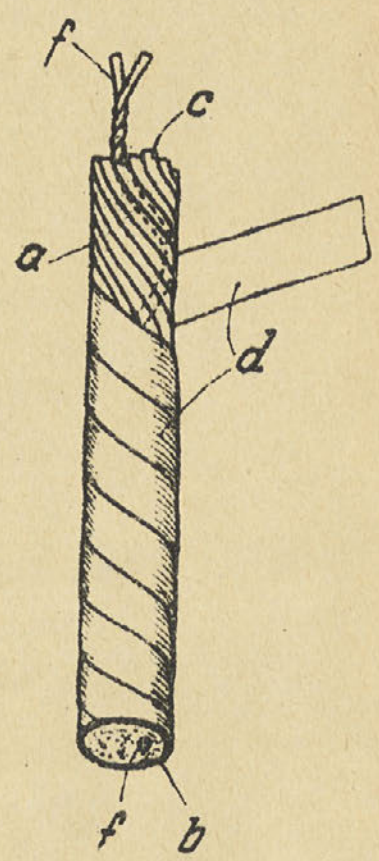

Fig. 3

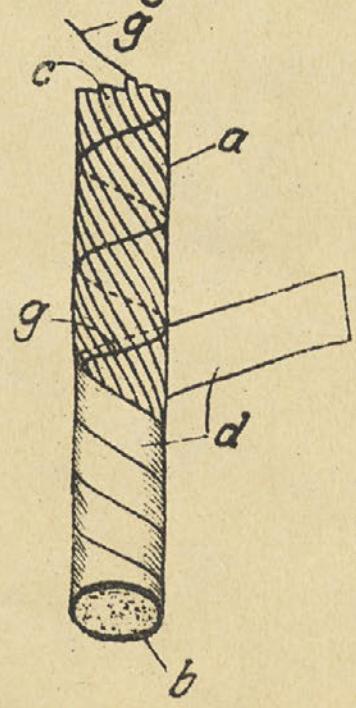

Fig. 4

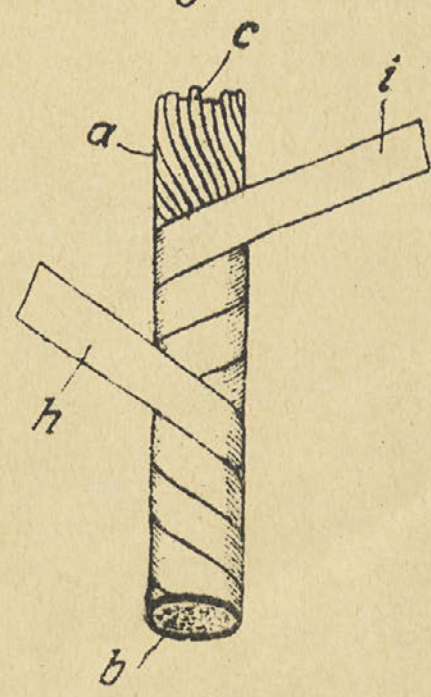

Fig. 5

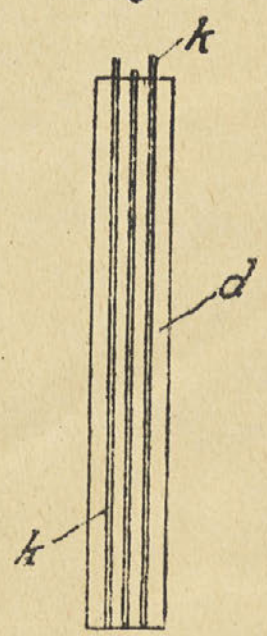

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

